

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยชิ้นนี้ นำเสนอบทวิเคราะห์ผลกระทบว่าด้วยการเรืองอำนาจของจีนต่อกลุ่มน้ำโขงในแง่มุมต่างๆ ซึ่งเป็นประเด็นร่วมสมัยที่สำคัญอย่างยิ่ง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในช่วงกว่าสามทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้จีนกลายเป็นมหาอำนาจใหม่ที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ การเป็นประเทศใหญ่ที่มีประชากรมากที่สุดในโลก และเป็นเศรษฐกิจอันดับสองของโลก ทำให้จีนกลายเป็นผู้เล่นสำคัญบนเวทีโลกและเวทีภูมิภาค จีนกับกลุ่มน้ำโขงมีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจอย่างแนบแน่น แม้กระนั้นก็ดี สัมพันธภาพระหว่างจีนกับกลุ่มน้ำโขงมีความซับซ้อนและคาบเกี่ยวพัวพันกับประเด็นทางการเมืองและสังคมวัฒนธรรมอื่นๆ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีน มาพร้อมกับปัญหาสภาพแวดล้อม การแสวงหาความมั่นคงทางพลังงานและวัตถุดิบในภูมิภาคต่างๆทั่วโลก อีกทั้งการพัฒนากองทัพสู่ความทันสมัย ล้วนแล้วแต่สร้างประเด็นปัญหาท้าทายใหม่ๆให้แก่ประเทศเล็กๆผู้ด้อยอำนาจในกลุ่มน้ำโขง ปัญหาท้าทายใหม่ทำหน้าที่ทั้งกระตุ้นเร้าและจำกัดความร่วมมือระหว่างจีนกับประชาคมอาเซียน โครงการวิจัยนี้ให้ความสนใจกับปัญหาท้าทายใหม่ๆในความ สัมพันธภาพระหว่างจีนกับกลุ่มน้ำโขงโดยเน้นประเด็นการลงทุน การค้า ความช่วยเหลือต่างประเทศ จีนอพยพรุ่นใหม่และผลกระทบของประเด็นเหล่านี้ในกลุ่มน้ำโขง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเป็นกัลยาณมิตรกับจีนของประเทศกลุ่มน้ำโขงบนพื้นฐานสถานะพึ่งพิงจีนได้รับการสถาปนาขึ้นภายใต้เงื่อนไขสำคัญ 3 ประการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น คือ (1) การขยายตัวของการค้า การลงทุนและความช่วยเหลือต่างประเทศ (2) การขยายอิทธิพลเหนือดินแดนผ่านสัมปทานที่ดินและโครงการขนาดใหญ่ และ (3) การแพร่กระจายของวัฒนธรรมเศรษฐกิจจีนที่มาพร้อมกับการหลั่งไหลของจีนอพยพรุ่นใหม่สู่กลุ่มน้ำโขง